

„Soča“ izhaja vsak petek in velja pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in prav tako pri „polanica“ se plačuje za navadno tistop-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici, blizu „treh kron“, na starem trgu; in nunski ulici; v Trstu v tobakarnici: Via della caserma št. 3. in v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ na Koroški v Stični - vi hili št. 10 II nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremošnim se naročnina sniža, ako se oglase pri uredništvu.

O razmerah na jugu.

Mnogo se govori in piše o naših razmerah v Bosni in Hercegovini. Nekateri trdijo, da je vzrok sedanje vstaje tam doli vera in sploh verske razmere, drugi hočejo vedeti, da so vstasi nezadovoljni vsled tega, ker se niso zemljiške razmere poravnale, tretji zopet iščejo povod k vstaji v vpeljavi bramborske postave i. t. d. Mnogokateri ti pa misli, da bode treba pravi povod nezadovoljnosti in upora proti Avstriji kde drugod iskati; toda nikdor se ne upa objaviti in izraziti svojega prepričanja in svojih mislij iz bojazni, da ne bi nemški in magyarski listi čez-nj planili in ga razmesarili ter mu panslavistične tendence podtikali, kar je prav nevhvaležen posel; kajti to ne koristi stvari sami nič, temuč le škoduje ji, in vrhu vsega škoduje i nam. Znano je, da smatrajo imenovani listi vse, naj bode še tako naravno in opravičeno, kot panslavizem, kar Slovan za se ali za svojega brata zahteva, isto tako je znano, da začnejo oni listi kakor besni čez nas psovati, ako jim njihovo postopanje in njihovo politiko kot nenaravno in pogubonosno predočujemo.

Tem bolj nas je razveselilo in zavzelo, ko smo čitali v berlinskem listu „National-Zeitung“, katera je kakor se sumi — v nekaki zvezi Bismarkom, razpravo o pravih vzrokih in povodih sedajšnje vstaje v Bosni in Hercegovini, katera nam je prav iz srca vzeta. Ker ne bodo merodajni krogi onega lista menda za takega smatrali, ki ima nameu panslavizem podpirati in siriti, bi bilo jako želeli, da bi si oni članek dobro ogledali in prestudirali.

Nadejamo se, da i našim čitateljem ustrežemo, ako jim v prosti prestavi pomenljivi konec onega članka tu navedemo; naj sodijo sami, ali ni popolnoma istinito, kar je tam pisano. Evo ga:

„Magyarsko prijateljstvo do sorodnih jim Turkov ni nič novega, neznanega, in tako so tudi v Hercegovini vredni nasledniki Turkov postali. Njim (Magyarom) so namenjeni upori tamošnjih Slovanov, in kdor hoče po vzrokih sedanjega upora prašati, bode li mogel občni značaj, glavne črte in zmote današnje magyarske politike iz uma zbrisati? Njih velika zmota in pregreha je to, da hočejo po vsej sili iz vseh dežel in narodov, ki spadajo pod krono sv. Stefana, magyarsko kraljestvo učiniti. To vendar ni izvršljivo, kajti dveh tretjin državljanov se vendar ne more prisiliti, da bi si narodnost ene tretjine prisvojili. Ogr ne bodo tudi družega želi, kakor odločno zopernost in sovražstvo tlačenih narodov. Vsem Jugoslovanom so se uže popolnoma zamerili, in še več, nepremišljena, čez in čez kazivna magyarska politika je velika zapreka za naloge Habsburške države posebu na balkanskem poluotoku. Ta država bi bila gotovo mnogo bolj v tem oziru napredovala, da je ni Ogrska zadrževala. Čestokrat se jim je uže povedalo, da je njihova nestrpljivost večinoma kriva, da prevladuje na jugu nekaka črnost ali zlovoljnost proti avstrijskemu cesarstvu, in da ni bilo mogoče do sedaj razmer ustanoviti, ki bi bile Jugoslovanom in državi koristne in potrebne, in ako so bile ustanovljene, bile so le začasne in ne popolne. Navadno nočejo Ogr verovati, kader se jih svari in pravi, da se ne bodo narodi pod žezlom sv. Stefana z ozirom na tako osodo in brezumno tlačenje za vselej pomirili: a sedaj se lahko prepričajo z istinitostjo tega izreka, ker so se Slovani iz Hercegovine proti njim uprli. Tudi ta narod je te misli, da ima nova vlada le malo srca zanj, in ta čut, ki se tudi pri sosedih širi, je prav za prav upora duša. Dobro bi bilo torej, da bi Ogr to priznali ter zaprejš svojo politiko predručili. Poziv na to je tem bolj opravičen, ker niso mogli njih glavni politikarji pri delegacijah nobega pametnega vzroga navesti, kateri bi bolj temeljito povod tamošnjih nemirov razjasnil nego navedeni.“

Iz tega se razvidi, da imajo v Berolinu boljše oko kot pa Dunajčani in bolj naše razmere in namere poznajo nego oni, ki bi bili zato v prvi vrsti poklicani. More biti, da bodo vendar sedaj spregledali, napake preskovali in odstranili; ako ne, potem jim ni pomagati, in potem naj jim pomaga Bog!

Rodoljub.

Našim županom.

Ko smo o sklepih naših županstev govorili, smo stvar pojasnili onim občinskim zastopstvom, ki niso bila prišla še do takih sklepov. Povedali smo, da mora biti tudi gosposki dobro znano, kaj prav za prav nameravajo naša županstva, in da njim ni treba gledati na izraze, ampak edino na pomen in namero dotičnih sklepov. Ali gosposka se drži strogo črk, in zato nas ni osupnilo, da tržaško namestništvo ni odobrilo sklepa šempaskega zastopništva od 19. nov. 1881.

Naj tu najprej izročimo naznanilo c. kr. okr. glavarstva Goriskega, ki je došlo zastopstvu šempaskega. Glasi se takó:

„Št. 1593

Slavnemu županstvu v Šempasu.

V dodatek mojega dekreta 31. decembra 1881. št. 17245 naznanjam slavnemu županstvu, da je v. l. c. k. namestništvo z dekretom 28. januarja t. l. št. 1366 s porazumljenjem Goriskega deželnega odbora, v zmislu §. 92. občinskega reda, overglo od podpisane glavarstva že suspendirani sklep tamkejšnega občinskega zastopstva 19. novembra 1881., s katerim je županstvu naročeno, vsa uradna pisma, ktera niso v slovenščini pisana, zavrniti, ker s tem prestopa starašinstvo svoje področje.

To naznanjam sl. županstvu v znanje in ravnanje.

C. k. okrajno glavarstvo

V Gorici, dne 1. februaria 1882.

C. k. dvorni svet. Rechbach“

Šempasko starašinstvo je imelo 8. feb. 1882 zopet sejo, in se je pogovarjalo tudi o tem naznanilu. V dotičnem zapisniku je brati za ta del blizu to-le:

Starašinstvo naznanja, da je bilo iznenadjeno z odlokom c. kr. okr. glavarstva dne 31. decembra 1881 17245, ker njegov pohlevni sklep je bil utemeljen na §. 19. os. post. in na podlagi avtonomne občine, posebno ker je bil silno slabo umte od dotične oblasti, ter si v sveto dolžnost šteje nekatera neobhodno potrebna pojasnila v tej stvari podati. Naslanja se na §. 19. temeljnih post. je starašinstvo umelo, da sme od vseh domačih deželnih uradov, namreč: c. kr. glavarstva, c. k. okrajne in okrožne sodnije in c. k. davkarije postavno terjati, da mu dopisujejo v slovenščini, kajti očitno je, kako velike zapreke provzročuje, če župan sam tujih dopisov ne umeva, tako da se večkrat pripeti, da se mora v starašinstvenih sejah dotični odlok v tujem jeziku prebrati, dasi ga navadno nobeden starašin ne ume. Ssarašinstva očitno kažejo ob takih prilikah svoje nezaupanje in nejevoljo, in se vsled tega sklicujejo edino na županovo odgovornost. Nikakor pa ni starašinstvo mislilo, da so mu dolžni tudi uradi družih kronovin, kakor Koroškega, Tirolskega i. t. d. v slovenščini dopisovati; z vojaškimi uradi občuje županstvo po posredovanji c. k. okr. glavarstva. Vsi ostali razlogi velecenjenih odlokov se ne dotikajo omenjenega starašinstvenega sklepa. S tem odlokom misli starašinstvo, da se ustavno pripoznane pravice jezikovne ravnopravnosti kratijo in zapreke delajo njegovemu delovanju, zaradi tega enoglasno sklene, da sl. c. k. okr. glavarstvo v rečenem zmislu odobriti blagovoli starašinstveni sklep 19. novembra 1881. št. 800; drugače bode primorano se više prizivati in daljnje stopinje storiti.“

Ta sklep, kakor si ga je šempasko starašinstvo pojasnilo in omejilo, tudi po besedah nikakor ne presega več onih mej, nad katerimi bi se utegnile nadzorne oblasti spotikati. To, kar imenovano zastopstvo za se zahteva, ni nič novega, ampak ima že zagotovljeno po zakoniku, samoupravnim soseskam podeljenem. V mejah tega sklepa sme in mora občinsko zastopstvo gibat se, ako noče občinarjem škodeti delati zlasti s tem, da si ne nastavi preoplačanih tajnikov. Tudi ni omenjeni sklep obrnen toliko proti gosposkam, kolikor proti nemarnosti v starašinstvih samih. Šempasko starašinstvo je namreč dobro vedelo, da ima pravico v svojem jeziku občeati z domačo sosesko in z vsakovrstnimi uradi naše dežele. Ali ono je videlo, da se samo prerado udaje, ko bi

se ti uradi kedaj spozabili, v slovenskem jeziku do pisovati mu. Starašinstvo je hotelo v prvi vrsti najprej sebe zdramiti in ovedeti se svoje dolžnosti do sebe samega. V tem tiči pomen sklepa tega zastopstva; v tem je dalo šempasko županstvo zgled drugim soseskam, kakó imajo s svojimi pravicami gospodariti in same sebe spoštovati: in na to stran je meril in meri naš opomin, naj z enakimi sklepi tudi druga županstva sama sebe zdramijo in v pravičnih namerah utrdijo. Taki sklepi so zdrava pravila, katerih se spominjamo, kakor hitro bi hotela mlačnost ali neakrnost premagati. Zato tudi pri tej priliki opozarjamo, da vsa naša županstva z enakimi, torej enakoobsežnimi in z blizu istimi besedami, določenimi sklepi sebe utrdijo in svoje pravice dejansko oživijo. Samo takó boate, častiti možaki, zares sebe in Vaše sosenske častili in čast uživali tudi pri gosposkah in tujolih.

Glas upijóčega v puščavi.

Slišijo se pogostoma pritožbe, da se delajo našemu jeziku krivice v socialnem življenji s proziraanjem, mnogokrat tudi z zaničevanjem. Kolikokrat se prigodi, da so naši narodnosti ravno oni ljudje največji nasprotniki, katerim dajamo dan za dnevom mnogo zaslužka, ljudje, kateri bi imali prav malo v žep shraniti, ako bi jim Slovenci iz mesta in posebno iz okolice ne pomagali na noge. — Ako bi naši mestni prodajalci in kupčevalci živeli samo od onega dobička, ki jim dohaja od ljudij laške (furlauske) narodnosti, bi se jim presneto slabo godilo; mnogokdo, ki se počuti zadovoljnega s svojim dobičkom, zapreti bi moral prodajalnice in iti sreče iskat v „obljubljeno deželo“, po kateri tako zelo hrepeni, dasiravno ne pozna njenih dobrot in nadlog. — Naši ljudje, ki jim prinašajo svoj trdo zaslužen denar v mesto, ter jih povzdignejo do imovitih posestnikov, slišati morajo večkratno zaničevanje svojega jezika ravno od onih ljudij, ki imajo za to najmanj vzroka, katerim dohaja od Slovencev mnogo zaslužka in katerih starši ali vsaj pradedje, doma iz ene ali druge slovenske vasi v goriški okolici, so govorili slovenski jezik. Slovenci to krivico živo čutimo; mnogokrat vskipi v nas nejevolja zoper nasprotnike in zaničevalce našega jezika. Nekaj pa vendar popolnoma preziramo. Da se naša narodnost ne spoštuje, kakor bi se morala, krivi smo prav mnogokrat sami. Od ljudij druge narodnosti zahtevamo, naj bi spoštovali naš jezik; mi sami ga pa ne spoštujemo. To je sicer prav in vse hvalevredna lastnost Slovencev, da se marljivo in vspešno učijo družij jezikov; nespametno pa je, ako s tem podpira lenobo ljudij druge narodnosti, kateri, gledé na svoj položaj in občevanje s tem in onim narodom, bi morali pri tem poslovanji tudi znati potrebne jim jezike. Mi puščamo vso veliko politiko na stran in imamo pred očmi vsakdanje navadno življenje in občevanje drugega z drugim.

Zaveden Slovenec spoštuje primerno vsakoga značajnega človeka, bodi te ali one narodnosti. Tudi se marljivo prizadeva, da bi se naučil več jezikov; pri tem pa ne zabi skazovati svojemu lastnemu prvo čast. Ako govori s poštenim Lahom, ki ne zna slovenskega jezika, ker tudi ni navezan na občevanje s slovenskimi strankami, od katerega se tedaj ne more zahtevati znanja našega jezika, ki pa vse eno ne zaničuje neznanega mu jezika, — s takim zaveden Slovenec z vsem spoštovanjem občuje v laščini. Ako pa občuje z ljudmi, od katerih sme po vsej pravici pričakovati in terjati, da znajo slovenski jezik, ker imajo večinoma ali vsaj mnogo posloviati s Slovenci, ki jim prinašajo mnogo dobička, v takih slučajih se vedno poslužuje slovenskega jezika. V družbi govori vedno materin jezik, ako vé, da je dotična oseba, s katero občuje, tega zmožna.

Ali se držimo Slovencev tega pravila, po katerem bi pridobili gotovo svojem jeziku še večjo veljavo, kakor jo ima sedaj? — Zali bog da ne! — Najhujšim nasprotnikom polnimo žepe, da imajo potem nas za nerce, dospelji po naši dohranosti, po naših de-

narih do imovitosti. Se celo hlapčujemo jim ter gledamo, kako bi jim v vsakem obziru ustregli. Kdor zna par laških besed, jih vedno in redno kramlja, koder hodi. Se bolj pa človeka jeza popade, ko vidi, da se znanstveno izobraženi slovenski mladeniči, od katerih bi se smelo več narodne zavesti pričakovati, nego od preprostega rojaka, ki ni videl viših, da se ti v laščini menijo s hčerami slovenskih uradnikov, ki znajo dobro slovenski jezik, pri narodnih veseljih, kjer bi se moral slovenski jezik gojiti! To se zdi dotičnim gospodom malenkost, — in vendar delajo s tem svojemu narodu škodo, morebiti tudi smoto. — Ugovarjal mi bode kdo, da je med udi naših čitalnic več taci, ki so bolj po svojem mišljenju prijatelji našega naroda, ki pa niso imeli priložnosti, v slovensčini izuriti se, ker so bili prisiljeni, učiti se v laških šolah. Temu ali onemu je morebiti naš jezik popolnoma neznan in vendar je nam učen. Kar se tiče prvega ugovora, moramo reči, da so ravno narodne veselice zato, da bi se po njih gojil slovenski jezik in prišel do prave veljave. Če je tedaj, vzemimo, med mnogimi gospodami in gospami ena ali druga, ki slovenskega jezika nima, še popolnoma v svoji oblasti, podajajo ravno čitalnične veselice lepo priložnost, da se ta pomanjkljivost poravnava. Sicer se pa tudi s tem nekateri naših gospodičev ne morejo izgovarjati; poznamo gospico slovenskega uradnika, ki govori dobro slovensko, in vendar nekateri naših mladih gospodov z njo vedno samo laško govorijo pri narodnih veseljih. — Za Boga, če v središču narodnega življenja tako preziramo svoj materin jezik, ter ga takrat ne slišimo od vseh navzočih govoriti, ki so ga zmožni, mora nas biti res sram, da smo tako mladi. Ako se primeri, da med mnogimi navzočimi naletimo na katerega, ki slovenskega ne razume, in nam vljudno to pové, kedar smo ga, ali smo jo slovensko nagovorili, je še vedno čas svojo izurjenost pokazati tudi v drugem jeziku, ker ljudi druge narodnosti tudi spoštujemo, če so našega spoštovanja vredni.

Pri nas je že davno prigovor v časti: Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš. Prav je, da smo vneti za druge jezike; pri tem pa ne smemo svojega zanemarjati.

V vsakdanjem življenju se poslužujemo vedno materinega jezika. Na to naj bi posebno slovenski starši gledali, ker ravno mnogi starši v narodnem obziru neodpustljivo greše. Nam n. pr. je znana družina, kjer "stara dva" med seboj vedno slovensko govorijo; ako so pa tudi otroci zraven, gospoduje blažena laščina: zato se pa tudi mladim zapleta jezik in ne morejo skoro ene slovenske besede izgovoriti pravilno, če bi tudi hoteli. Dobro se pa tudi taki slovenski starši, katerih otroci slovensko razumejo malo ali nič boljše, nego špansko. Taci staršev, ki so izpajice svojega naroda, bodi sram, posebno, če so znanstveno izobraženi, in bi smeli od njih pričakovati narodno zavesti; vredni so največjega zaničevanja svojih rojakov.

Bodimo tako pametni in previdni, da govorimo pri svojih vsakdanjih opravilih s strankami druge narodnosti, ki pa tudi slovensko znajo, ali bi vsaj morale znati, da s takimi vedno govorimo v svojem materinem jeziku, če nam to dopuščajo drugače razmere. Ako se primeri, da naletimo tudi na katerega, ki nas ne razume, in nam to vljudno pové, še le takrat se poslužujemo drugega jezika. Kedar se pa prigodi, da nas osorno zavrne in se nad nami zadira, ter našo narodnost zaničuje, odtegnimo mu dobiček, ki ga morebiti živi od nas dan za dnem in ga tudi svojim rojakom javno za takega razglasimo, kakor je res, da se ga bodo vedeli ogibati. Škoda ga izmodri in nauči spoštovati naš narod, od česar željev morebiti živi. To je prava pot, po kateri pridobimo našem jeziku veljavo, ki jo zasluži. Z vekanjem in kričanjem ničesar ne opravimo; z ostentativnim, brezumnim in pretiranim narodnim postopanjem še manj; pač pa s pravo narodno zavestjo, z vstrajnim delovanjem in s spoštovanjem drugih narodnosti, kedar te dostojno in pošteno z nami občujejo. Če pa nas sovražno in zlobno napadajo in se hočejo z našimi svetinjami norčevati, stopimo jim kakor eden mož nasproti, ne s kričanjem, zabavljanjem, ampak s tem, da jim odtegnemo materialni dobiček, ki ga imajo dan za dnem od nas. Mnogoterega kupca in kramarja, ki je naš najhujši narodni sovražnik, bi tako dosledno postopanje zmodrilo, ko bi videl, da je s svojim netaktnim vedenjem izgubil ogromno število svojih obiskovalcev in kupovalcev. Zakaj bi ravno mi takim ljudem dajali polahkoma zaslužiti, ker imamo tudi kupčevalcev vsake vrste, ki so pripravljeni z nami tako občevati, kakor se spodobi. Če bodemo tako ravnali, pride naš jezik gotovo v večjo veljavo, kakor jo ima sedaj, ko meni mnogoter prodajalec na veliko in malo, da sme čez naš jezik zabavljati, kakor mu je ljubo in drago.

Gospodarjem nekaterih gorških prodajalnic, ki vsakega postrežejo z enako vljudnostjo, bodi te ali one narodnosti, bi hoteli svetovati, da to priporočijo tudi svojim pomagačem in pomagalkam. — Bodi nam dovoljeno na tem mestu omeniti slučaj, ki sicer ni posebnega pomena in ga le mimogrede povemo. — Eden gorških Slovencev je kupil nekaj rečij v tobakarnico na Travniku, ki je združena z loterijo. V tej tobakarnici je nastavljen kot pomagalka mlado dekletce, ki gotovo še nima pojma o socialnem ži-

venji — in vendar meni, da je poklicano pretresavati narodno politiko pri tobaku. Ko jej omenjemo vljudno reče: „Prosim dva marki po 5 kr.“ — ga to dekletce osorno zavrne: „Zwei Marken zu 5 kr. — so muss man sagen“. Kakor se je iz njenega vedenja razvidelo, to mlado dekletce slovenski glasovi strašno pošesih praskajo.

Ko naš prijatelj prilepljuje podani marki na pismi, razglašeno dekletce radovedno pogleda na slovenski naslov enega pisma, ki je strašno v oči zbode. „Saj v Trstu ne zna nobeden poštnih uradnikov slovenskega, ki ga tam samo dekletce govore“. Ravno to dekletce se je že prej enkrat na slovenski nagovor izrazilo, da je ta jezik najgrši in da ga ne more slišati. — Če pomislimo, da je naš prijatelj resen, malobeseden človek, katerega omenjeno dekletce ne pozna, kdo je in kaj je, da ne spregovori drugega, nego to, kar je potrebno, da kupi namenjeno, je tako postopanje mladega dekleta res predrzno. Dekletu si čer ne moremo toliko zameriti, ker še ne pozna življenja, ker ne ve, kaj govori; pač pa je njeni sodelovec v prodajalnici graje vreden, ako molči k takemu postopanju ter z molčanjem odobruje netaktno in brezumno vedenje svoje pomagalkke. Sicer pa tako vedenje tudi iz materialnega obzira ni pametno, ker se tako občinstvo odvrača. Komur se kaj takega pripeti, se gotovo ne vrne več rad v drugo tje.

Rekli smo, da se našemu jeziku ne izkazuje vredne mu časti v vsakdanjem življenju, da smo tega večinoma sami krivi, ker si ne znamo po pravi poti pomagati. — Še nekaj bi imeli omeniti, kar je že „Soča“ enkrat povedala. Naši okoličani napravljajo ples; to vidimo na stengah gorških ulic črno na bellem naznanjeno, — se ve da vse v blaženi laščini. S takimi naznanili, samo v laškem jeziku, imajo navado popolnoma slovenske vasi v okolici pas, mestne Slovence, od prvega do zadnjega počestiti (?). Katerega bi moralo biti bolj sram, tistega, ki jih nam podaja v taki obliki, ali nas, ki smo tako neumni, da takim vabilom krotkega in udanega srca sledimo, kakor da bi ne mogli svojih, trdo zasluženih soldov drugače zapraviti? Ko je oni dan „Soča“ prištevata omenjenim vasem tudi Solkan, je brž nekdo ustal*, ter rekel: To pa že ni res; v Solkanu imajo navado svoja vabila na ples v obeh jezikih razglasiti. Mi nočemo vrlemu možu ničesar očitati; svoje je hotel braniti. To pa vendar smemo povedati, da mu oni, za katere se je potegoval, ta pust še niso hoteli uresničiti tiste trditve. Brez naočnikov je lahko videl dve zadnji solkanski vabili na ples, samo v laščini in z naočniki bi bil zastoj iskal pridejanega slovenskega vabila. — Tako je. Kdo more pomagati, če bi še rajši hotel? Samo povabljeni, ki niso vabljeni, bi tacemu postopanju najlaže od prave strani pomagali, ako bi imeli kaj narodne zavesti v sebi. Ko bi bil oder za ples prazen, bi se morda naj ali, boljše rečeno, plesodajni krog morebiti spomnil, zakaj je prazen. Dasi ravno mi nismo prijatelji vsakemu ljudskemu plesu, ki je našemu narodu pruj na škodo, nego v korist, povedati smo vendar morali, kar nam je bilo na srcu tudi gledé plesa. Marsikaj se ne da kar tako lahko odpraviti; gledati pa je treba, da se pri tem obvarujemo, kolikor je mogoče, škodljivih vplivov.

Slovinci, bodimo zavedni narodnjaki in spoštujemo svoj materin jezik, in začel ga bo spoštovati tudi drugi.

R—u.

Dopisi.

Od beneške meje, 31. jan. Dragi bralci „Soče“! Zelo se mi, beneški Slovenci, zanimamo za dogodke, Avstriji, v prejšnji naši domovini. Radi primramo naše razmere, naše življenje s stanjem bratov Slovencev v Avstriji. Vidimo, da se tudi vam hudó godi; vidimo, da zlasti na Primorskem premalo za vas skrbé; vidimo, da gospoduje tudi med vami potujčevanje in zdi se skoro, kakor da bi Vas hoteli enakí življi pokončati, kakor nas v resnici in naglo pogubljajo. Tudi tukaj pričramo „Sočo“, in mene je zelo zanimal dopis „iz gorške okolice“ v predzadnji „Soči“. Hočem vam torej podati par črtic, iz katerih izpozna, da se nekako bližamo potujčevanju po enakih poteh. Poslušajte torej, kakó se pri nas cerkveno za nas skrbi, in kakó nas za sveti raj pridobivajo. —

Odšel nam je iz Prosnida kaplan slabega slutja 29. jul. prejšlega leta, kaplan, katerega je 14 družin očitno s petardami in dinamitom hudo črtilo. Pred ordinarijat je dal občinarjem vedeti, da ne vdobimo pastirja, dokler štirinajstere družine odšlemu, za dva meseca suspendiranemu duhovnu ne doplačajo zaostale plače (kongrua). Ker pogojev ni bilo mogoče izpolniti, je občinarjem njih dober cerkovnik (mežnar) službo božjo odpravljaj, t. j. vsak dan na večer izžni venec, ob praznikih pa na jutro je povrhu še cerkvena oznanila naznanjal.

Na sv. Lenarta dan nas skliče „bevnca“, **) ple-

*) Tugoval je v „Edinosti“, kakor da bi se bila prava Soča obrnila v solkansko glavno ulico.

**) „Bevnca“ (bevnica, namesto bevnica) se v hribih rabí za prvni izraz sitnih delanov in župnikov od istega časa, od kar so iz Staroga mesta na Tominsko dobajali kanoniki s trovožnatimi klobuki pobirati kvartez in vzdrževati disciplino.

van iz Ahtna na posvetovanje pod lipo, da vredijo občinari plačo za prihodnega pastirja. Ker se pa pri nas ne briga ne škofija, ne vlada za vredbo duhovnih plač, se navadno sami osebno porazumemo z duhovnikom: kolikor več svetih opravil hoče on opravljati, toliko več mu plačamo. Ker se nismo mogli zediniti, razšli smo se, kakor kupci in prodajalci, ki se ne morejo pogoditi za ceno krav in volov! Slovenec takraj je tako na slabem, da mora zadovoljen biti, ako le črno sukno vlovi, da mu mašuje in za silo sv. sakramente deli, če tudi vernih duš jezika ne ume. Tako imamo v okrožji ene štirjaské milje 6 (reci šest) takih črncev, ki so trdi Lahi, in jih sami Lahi na planjavi rabiti ne morejo, v čisto slovenskih postajah valuzbenih namreč: v občini Podvrat, Purčinju, Subidu, Brezjah in v Oškorski: dve tisoč duš z dvema bevnacama. Prosenid pa je čakal s 610 dušami novo bevnco. Tedaj smo v tem okraji slabši duševno preskrbljeni, kot med Indijanci.

Ni torej čuda, da so v Brdih nad Terčatom v vasici (borgu) za Vrhčtem protestanti pridobili dvajset družin slovenskih za svoje! Protestantje jih iz Videmske postaje v kršanski postrežljivosti s krivo-verstvom pridneje oskrbljujejo, kot pa ordinarijat katoličane! Kje ste nasledniki sv. Mohora, Cirila in Metodija! Ko bi to pokojni škof Slomšek čital, bi se trikrat v grobu obrnil. —

Cuvaji omike in napredka so nam večinoma financioti, drhal izbrana iz cele Italije. Dne 9. nov. p. l. sta dva teh omikancev naletela na družbo sedem tihotapcev; ker se jih nista upala ustaviti, sproži eden kroglo bežečemu tihotapcu v hrbet, ki mu šine skozi prsi. Nesrečno zadet oče štirih otrok na mestu obleži. Ne dovolj, financiot ranjenca še pohodi in mu z bodalom tri smrtné rane v prsi zasadi. V Čenebola (Čenobla) odnesen ranjenec poslednjo besedo izreče, da duhovnega potrebuje. Ali revež nepreviden slovensko dušo izdihne.

Take hude šibe božje mora na cerkvenem in administracijskem polji Slovenec v blaženi Italiji v veku omike in napredka prestajati. Najhuje pa človeku dè, da so celo cerkvene oblasti gluhe in slepe. Dve celó sosedni škofiji enega naroda, ene rimske stolice ste druga drugi tako tuji, kakor bi med nami nobene vezi vesoljnega katolicizma ne bilo. Konservatizem je tam dober, kjer je opravičen, a kjer je gnjiloba in nenaravnost, je treba nove vredbe. Drugače, bevnce pozor! danes meni, jutre tebi. A kaj mar nenarodnemu duhovniku, ki za vse kaj drugega gori nego za potrebo tujega, itak na vse strani zapuščenega beneškega Slovenca!

Iz Cirknega 5. februa. Tadi naša čitalnica priredila je bila v nedeljo 29. januarja prelepo svečanost. V kratkem pa jedrnatem nagovoru povdarjalo se je posebno, kako se narodna zavest med prostim ljudstvom bolj in bolj širi in vtemeljuje, kako se med nami društveno življenje vedno lepše razcvita, kako nam posebno današnja veselica kaže, da le v slogi je moč, da le v zedinjenem sodelovanju je kal blaga narodovega. — Izmed mnogobrojnih točk programovih ne vem, česa bi pohvalneje omenjal, ali prekrasnega moškega zbora „Slava Slovencev“, ali milodonečega mešanega zbora „Cuj ojstra borja“, ali navdušenega mešanega zbora „Slovenka na beneški meji“, spremljanega z orkestrom. Ali bi pa ne bila krivica, ko bi zamočal geniljivega samospeva „Pri vodici“ s harmonijem! Tu je res pokazal naš tenorist, da je ne samo izvrsten pevec, ampak on in spremljevalec muzikalni talenta. In kaj naj rečem o našem znanem orkestru, s kakoršnim bi se ponašalo mnogo ktero mestoce? Zaslužena hvala gre čitalniškemu predsedniku za njegov trud, istotako našemu vrlemu tenoristu, ter vsem pevcem i pevkam sploh, posebno pa tudi pridnemu, večjemu vodju godbe, brez katerega bi se ne mogli ponašati s takim orkestrom. — Vsa zabava tega i mnogih drugih večerov nas je uverila, da res le v slogi je moč, da — sloga jači. — K.

Politični pregled.

Delegacije so dovolile 8 milijonov gld. za vojaške potrebe proti vstaji, in so se potem razšle. — V drž. zboru obravnavajo novi davek na petrolej; vlada si je večino zagotovila za posebno obravnavo s 155 glasovi proti 145. Nekaterih poslancev od desne ni bilo navzočih, dasi je silno potreba jih, ker je vlado potreba podpirati. Desnica ima neke čudne patrone, ki le preradi pozabijo pri posameznostih na splošnost! Včeraj je bilo na dnevnem redu v gospodski zbornici češko vseučilišče. Naša stranka ima

Po zemljiščni odkupnini se kapitel v Starem mestu menda brez dolžnosti na naših žuljih masti. Če so se Tominci k gorški škofiji pridružili, pokaj bi se ne še rezijanski Slovenci k Vam cerkveno ne mogli pridružiti? „Slov. Narod“ se v štev. 265. l. l. enakb za Koronke Slov. oglašja. Narava je zgled božje vredbe. Pis.

...hudi naprotnikov, v tem slučaju hujših ... poslancev.

Nasi vojaki so imeli v ystajniških krajih ... bojev prve dni t. m. Nekaj vstašev ... Jovanovič mudi se v Mostaru. ... listi govore, kakor da bi se šli ... jugo panslavistična propaganda. Naš ... pripoveduje dobro, kaj je glav- ... vstaji.

Na Dunaji so izvolili za mestnega župana ... Ubla, dosedanjega podžupana. Dunajsko ... je spodjedeno, ne skrbi za mesto to- ... za politiko nemških nacionalcev.

V Galiciji je policija ugrabila 20 rusinskih ... jakov, češ da z Rusi držijo. Preiskava ... stvar na dan. — V Pragi je bilo več ... obsojenih v zapor.

Ruski general Skobelev je z večimi oficirji ... obletnico na zmago pri Turkmenski trd- ... Georgtepe in povdarjal vzajemnost vseh ... ter da ima Rusija nalog, vsem Slo- ... pomagati, tudi je omenil hercegovskih ... katere je brate imenoval in rekel, da ... jačanskem morji borijo za svobodo in ... To besede so naredile velikansk hrup skoro ... celotni svet. Nekateri magjarski in nemški ... pišejo, da to pomeni vojsko zoper ... in Nemčijo. Toda ruska vlada ne misli ... stražansko vojsko in je avstrijskeje ... svoje obžalovanje, ter da je ruski ... svoje osebno mnenje izjavil.

K papežu je pruski kralj postal posebnega ... kar velja kot dobro znamenje.

Srbji so vsled vstaje v Hercegovini silno ... eni, če bolje pa Črnogorci; radi bi šli ... na pomoč, a kneza ne pustita; nek Čr- ... je baje radi tega svojega kneza hotel ... ga ni zašel.

Italijanski rovarji podpirajo vstaše in Ga- ... ali av sli Menotti nabira prostovoljcev. Pa- ... se je z ruskim carjem toliko porazumel, da ... anganjski poljski škofje priži domov; večji- ... do bi jo škofje novih pastirjev.

Rumunji dobili so deloma novo ministerstvo, ... Avsterija še manj prijazno, nego prejšnje.

Domače stvari.

Goriške čitalnice veliki ples se je po eno- ... razdoba si ja jno obnesel. Med odličnim ob- ... je počastilo izredno veselico tudi c. kr. okr. ... dvorni svetovalec bar. Rechbach. Občinstvo ... prijetno gibal, ker ni bilo prevelike gneče, in ... vsak udeležene, da je mogoče družiti ele- ... brez vsake zunanje in ostantativne prenap- ... se je vsled tega dobro potutil.

Sodijo pa v obče, da se je s tem plesom naša ... občilica med vsemi drugimi društvi Goriš- ... mesta; vsekako pa si je z njim mnogo prid- ... pa znotraj, in kar je za naše mesto pomenljivo, ... na zunanji V.

Vredno imamo pri nas tako lepo in toplo, ka- ... ga ne poznajo stari ljudje. Lepo vreme imajo pa ... drago in sicer bolj ali manj po vsej Evropi. ... v Peterburgu so brez snega; in kmetje, ki bi ... vožili in zaslužili z vožnjo na sameh, letos ne ... kopeške (drobiža) v velikih ruskih mestih, ... topla zima, da bi prišel sneg.

Časni ku „L'Eco del Litorale“ na zadnji od- ... „Soči“ danes samo toliko povemo, da dotič- ... dopis v „Soči“ ni bil prav umel, in da „Eco“ ... prejšnjemu dopisniku ni odgovoril, kjer bi ga ... moral najbolj ugreti.

B konja padel in takoj mrtev ostal je kočijaž ... v Podgori. Bil je kot veteranec včeraj ... pokopan.

Kanalska narodna čitalnica priredi velik ... dne 18. febr. 1882 v F. Segalo-vi, dvorani, pri ka- ... s vira sekretet (orkester) goriške mestne godbe. ... ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 gld, za ude, ... 50 kr. za reude; gospe in gospodičae so pro- ...

Čitalnica rifenberska napravi 12. t. m., v ne- ... ed o. Sodelovali bodo rifenberski in ko- ... pevci. Dobro, da so moči zopet oživele; t- ... res, da so probude iz malomarnega spanja. U- ... in zato trdimo, da je imel „Podkraško ...“ začelje nekoliko smole v svojem peresu. — P.

Kojščanski rodoljubi napravijo dne 18. t. m. narodni ples v dvorani g. Mariniča Franca, h ka- teremu vljudo vabi mladež in poštovano občinstvo proti prostovoljni vstopnini odbor.

Veteranski ples v Komnu se je sijajno obne- sel. Vse se je vršilo v najlepšem redu in v največo zadovoljnost udeležencev. — X.

Izborni ples je imela tudi ljubljanska čital- nica, in se je pri tem plesu udeležilo n. pr. kadrilje 70 parov. Vse je bilo krasno. Počastil je bil veselico tudi dež. predsednik g. Winkler.

Društvo „Edinost“ napravi v soboto 11. febr. veliko besedo s plesom v gledišči „Politeama Ros- setti“ s tem sporedom: 1. Hajdrih. — „Slava Sloven- cem“, zbor poje skedonjski pevski zbor. 2. Dr. B. Ipavec. — „Kdo je mar“, zbor, samospjev, dvospjev in četverospjev, se spremljevanjem godbe — poje skledenjski pevski zbor. 3. Dr. B. Ipavec. — „Domovini“, zbor, samospjev in dvospjev; poje skledenjski pevski zbor. 4. D. Jenko. — „Šta čutiš“, zbor, pojeta ske- denjski in tržaški pevski zbor. 5. S. Carli. — „Slav- janska“, poje mešani zbor tržaški. Ples je z orke- strom, začetek ob 8 1/2 zvečer.

Kupčijska zbornica tržaška je izvolila 5. t. m. namestu Teuschl-na g. Jan. Vucetiča v drž. zbor. Od 32 glasov dali so jih njemu 23, g. Gad- dum-u pa samo 9. Vucetič je na to obetal, da hoče z vso močjo v drž. zboru skrbeti za dobičke in bla- gostanje trž. mesta. Pravi, da ne bo hodil s fak- cijožno opozicijo. Trst se je na to stran poboljšal.

Delalsko podporno društvo v Trstu je v svo- jem obcem zboru volilo nov odbor. Za predsednika je izvoljen g. V. Dolenc, za tajnika g. I. Dolinar in za blagajnika g. D. Schmidt. — Društvo dobro napre- duje in si je v prejšem letu tudi denarno kaj opo- moglo. Konec leta 1881 imelo je namreč gotovine 3141 gld. 36 kr. in skupnega premoženja 5046 gld. 55 kr. Društvo je dobivalo mnogo časnikov in sicer brezplačno.

Odvetniška zbornica v Trstu šteje 84 udov, izmed katerih jih biva 56 v Trstu, 24 pa na Krasu in v Istri.

Hrvatska Čitalnica v Kastvu pozivlje ulju- dno na zabavo, koju priredjuje dne 15. februara v. g. sa predstavom vesele igre iz kastavske prošlosti „Šilo za ognjilo“, tombolon i kostimiranim plesom. — Ulaz- nina za gospodu 1 for. Darovi se zahvatom primaju. Početak v 6 1/2 sata večer.

V Pulje (Polo) pride velikansk top (kanona), ki bo 6 metrov dolga in 28.500 kilo težka. Potrebo- vala bo vselej po 1 cent smodnika in po več centov težkih krogelj. Z vso opravo bo težka okoli 1000 centov.

Kmetijski potujoči učitelj se nastavi tudi za Istro, in je zdaj služba razpisana od namestništva. Plača znaša 1000 gld. in 500 gld. popotnine. Prosi- lec mora izkazati znanje deželnih jezikov.

Društvo „Narodni dom“ se je začelo dobro gibati. V Gorico je bil prišel zaradi mnogovrstnih pojasnil društveni tajnik g. J. Hribar. O vsem več prihodnjic.

Trgovinsko podporno društvo v Ljublja- ni je imelo zadnjo nedeljo občen zbor, v katerem so zmagali narodni trgovci in pomočniki in tako izbac- nili prejšnji odbor. Dobro!

† Pavel Varaun, vrl narodnjak in praktični zdravnik, umrl je v Škocijanu na Dolenjskem.

G. France Bradaska, ravnatelj velike gim-nazije v Zagrebu je vsled lastne prosnje šel v pokoj. Mož je bil pravičen in prijatelj mladini.

V šišenski čitalnici so imeli na slavo Val. Vodnika veliko besedo 5. t. m., in se je je obilo občin- stva udeležilo. Bila je pa tudi slovesna.

„Hrvatska Vila“, nov beletrističen list hrva-ški, nam je došel v 1. št. v kaj krasni in veliki obli-ki. Format je veliko večji nego n. pr. „Illustrirte Wiener-Zeitung“. Poleg navadnega gradiva leposlovnih listov hoče donášati vsaj po 4 slike in poleg tega tu- di v vsakem zvezku po 1 sliko iz svetopisemskih zgodb, izdelano od največjih slikarjev, posneto s fotografskim tiskom. Prvi zvezek ima Rafaelovo „Kristusovo vne- bohojenje“, svetovno imenitno sliko, ki se nahaja v Va- tikanu. Hrvatska Vila izhaja na Sušaku pri Reki v založbi g. Gaora Grünhuta pod uredništvom Avg. Harambašića, in stane za celo leto 7 gl., za pol leta 3 gl. 50 kr., pojedini zvezek 60 kr. Reči smemo, da je snmo slika vredna, kakor je omenjena Rafaelova, najmanj 50 kr. Mi list priporočamo tople Slovincem, naj si vsaj na poskušnjo naroče po 1 ali po nekaj zvezkov, da bodo videli, kakó veliko nalogo si je po- stavila „Hrvatska Vila.“

Franc Jožefov grenki studenec, o katerem ima naš list inserat, ima po poročilih med enakimi vodami največ žveplovskih solij in ogljikovega na-

trona, kakor tudi vse druge dele v takih razmerah, da jo prištevajo med najboljše in v s pe š n e j š e g r e n- ke vode. Veščaki in praktični zdravniki rabijo za e- nake vspehe le polovico te vode v razmeri z drugimi vodami. Ze prve poskušnje vodo same priporočajo, pisma o studencu se dobivajo skoro po vseh lekar- nah, naj se pa praša vselej razločno po Franc-Jo- žefovem grenkem studencu.

Listnica uredništva. Nekaj dopisov ni moglo priti to pot na vrsto. — G. dopisnik: — Težavno je tako reči raz- pravljati brez dolgih prepisov za pro in contra. Najbolje, da z lepa storimo kar moremo in denemo roč ad acta. — G. dop. P.: Propozno došlo; napravimo za to pot samo notico. — G. dop. iz sez. okraja: Vam čestitam, da je Vaš dopis nekoga takó zbedel, da se je šel opravičevati ne v slov. liste, kakor je pri nas v polemiki navada, ampak v „Triester Tagblatt“ — znamenje, da ima mož, ki se zakriva pod „veritas“, v resnici mnogo z nemščino opraviti tam kod na Krasu.

Sadna drevesa in bilje

so na prodaj po jako nizkih cenah, za kakoršne go- tovo morda v celej državi ni dobiti tako žlahnih sadnih drevesc, na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole v Gorici in sicer:

(Vse te cene veljajo le za deželane Goriške gro- fije; kupci iz drugih dežel plačajo 50% več.)	
jabelka	I. vrste 20. II. 15. III. 10. soldov
hruške	I. „ 25. II. 20. III. 15. „
(dvakrat cepljene)	
breskve	I. „ 25. II. 20. III. 15. „
česplje, renklodi	I. „ 20. II. 15. III. 10. „
marilica	I. „ 20. II. 15. III. 10. „
črešnje, in višnje	I. „ 20. II. 15. III. 10. „
mandelini	I. „ 20. II. 15. III. 10. „
orehi	I. „ 20. II. 15. III. 10. „

Trte bilje po 2 solda ena, 100 kosov 1. f. 90. kr., posamezne bilje iz sortimenta (nad 100 sort) po 4 kr. ena.

Cepiči naj žlahniših sadnih sort (nad 70 sort jabelk, 60 sort hrušk, 15 sort črešnje in višnje, 14 sort breskev, 6 sort česplje in renklodov, itd. se po- sebu občinam in ljudskim šolam brezplačno podeljujejo.

Od jabelk je v veči množini za prodaj priprav- ljenih mnogo sort, izmed katerih navajamo le neka- tere: zimska zlata parmena, poletna parmena, rožma- rin, tafelček, angleški kosmač, sploh več vrst reinet, St. Germain. Damisour, Rožek, Pepin Car Alexander, Adamovo jabelko, Afriston, rumeni cvetličar, nedo- segljiv, Norfolški, Berforsir fondling, Kalvil, itd.

Od hrušk imamo sledeče sorte na prodaj.

Razne vrste maslenk n. pr. zgodnja, Barry, Na- poleonova; general Todleben, dobra Luizka, Maria Luisa, vojvodinja Angouleme, vojvodinja angleška, Hovel, Solnograška, graf Pariški, cidrovka, Parmaka debelica, mačja glava, Hardenpontova, formentinka, jetmenka, zgodnja renaka, moškateika, sablja, gurč. zorutti, Madame Elisa, Theodore van Mons, itd.

Od breskev: Kardinal, Veronska, debela moš- katna, magdalena, kraljeva cvetka, Venus, Bourgo- va, itd.

Od česplje in renklodov, vse debele lepe sorte, posebno renklodi neprekošljivi.

Od bilj. (Beli in modri burgunder, modra fran- kinja, modra portugalka, modra laška, refoš, Izabela, nemški rizling, vlaški rizling, rulandec, mozier, bela in rdeča žlahnina, rumeni klesec (ortlieber) itd. Nadejmo se, da vsled toliko znižane cene (drugod veljajo ena- ka drevesca po 60, — 80 kr. in še več), bodo naši deželani v obilnem številu segli po le njim v korist namenjenih drevesih.

Naročila naj se blagovolijo naznaniti pred ko mogoče, da se zamorejo drevesca o pravemu času p. n. gg. naročnikom pošiljati.

Vodstvo slovenskega oddelka deželne kmetijske šole. v Gorici, dne januarja 1882.

Vodja F. Povše.

Poslano.

Prečastiti gospod Filip Kramer, župnik v Dornbergu.

Ako bi bilo res, kar trdite, prečast. gospod, v Svojem pismu od dne 31. januarja t. l., priobčenem v 5. številki „Soča“, da ste poslali uže tretje le- to v mojo štacuno po sveče, in da sem jaz zavrnil Vašega posla rekši mu: „v Dornberg ne dam sveč, idite po nje v Ljubljano“ — bila bi ta trditev, govō- rim po pravici, nekako priporočilo za mojo vo- ščarnico; kajti, dasiravno, kakor pravite Vi preč. gospod, surovo zavrnjeni, ne nehate kupovati sveč iz moje voščarnice.

S takim ravnanjem dokazujete sami prav jasno, da so moje sveče boljše od Ljubljanskih, in jaz sem Vam zato prav hvaležen.

Prosim torej, prečastiti gospod, da me blagovo- lite tudi v bodoče posrednje ali neposrednje počastovati s Svojimi cenjenimi naročili, saj sem ve- duo pripravljen vstrezati Vam.

Ne bil bi hotel odgovarjati, ako bi bilo resnično, kar trdite v svoji poslanici, kajti zoper resnico je zastoj upirati se; toda laži pobijati, za to me najdete, preč. gospod vedno pripravljenega; meni je resnica nad vse, kakor bi morala biti vsakemu pravemu kristjani.

Istina je, da v svetem tednu leta 1879, to je pred tremi leti, nisem hotel dati sveč Vašemu poslu.

ZAKAJ sem se tega branil in v kakih okoliščinah se je to godilo, vse to bi moralo biti še danes dobro vtisneno Vašemu spominu; zato menim, da bo vam bolje vstrezalo, ako z dostojnim molkom zagrnem preteklost.

In ravno za to in da mi ni trebalo vračati se v preteklost, spoznal sem za primerno zavrniti malenkostno naročilo sveč, po katerih je prašal Vaš posel.

To pa ni res, da sem pri isti priliki surovo zavrnil Vašega cerkvenika, rekši mu: „V Dornberg ne dam sveč, pojdite po nje v Ljubljano“; IN ENAKO NI RES, DA JE BIL 30. PRETEKLEGA JANUARIJA VAŠ CERKVENIK zopet zavrnjen in da je vrnil sveč, ki so jih prejeli, ter zahteval sveče za Zalošče. On je zahteval kar naravnost, naj se mu dajo sveče za Zalošče in sicer je hotel imeti 1 svečo po 1 1/4 funta, eno od 1 funta in 7 po 3/4 funta iz finega voska in 16 sveč po 1/8 funta iz slaberega voska. Kar je zahteval, to je prejel in za to tudi plačal, to je 9 velikih sveč iz čistega čebelnega voska po 2 gl. 50 kr. kilo in 16 sveč po 1/8 funta 1. Compimento po 2 gl. 20 kr. kilo, kakor dokazuje dejanska pobotnica nahajajoča se v Vaših častitih rokah.

Sveče pa, katere je podaril, kakor pravite, gosp. Golja, te je kupil on na mizi pred mojo Stacuno in so enake baže, kakor onih 16 sveč po 1/8 funta, katere je kupil Vaš cerkvenik. Če se temuje, znamenje je to, da so bolj obležane.

Potem takem nisem jaz kriv, da imate, kakor trdite, troje sorte sveč za blagoslovljenje in za rabo.

Cerkvenik je zahteval sveče dveh sort, take smo mu dejansko izročili in kot take jih je tudi plačal. Gosp. Goljeve sveče pa so enake onim 16 svečam po 1/8 funta, katere je vzel cerkvenik; tedaj imate, prečast. gospod, dve in ne tri sorte sveč.

Da se v moji prodajalnici dobivajo razne sorte sveč, to ste lahko pozvedeli iz mojih okrožnic; torej je moja dolžnost, da postrežem vsakemu s takimi svečami, kakoršne zahteva.

Kar se tiče Gradiščanske stvari, omenjam, da Gradišče (Gradiška) spada pod Privlačko faro ter Vas prosim, preč. gosp. župnik, da se blagovolite o tej zadevi obrniti do velevednega in zares zglednega duhovnika, prečast. gospoda župnika, J. Kolavčiča, kateri vam bo znal odgovoriti in tudi pojasniti, ZAKAJ MI JE ON PREPOVEDAL dati Gradiščanom potrebnih sveč, AKO NE IZKAŽEJO NJEGOVEGA PISMENEGA NAROČILA, KER JE ON NACELNIK FARE IN NOBEN DRUGI.

Če pa hočete po vsakem načinu zvedeti ta dogodek, pripravljen sem pojasniti vam ga javno prav točno od konca do kraja.

Trditi take nenatančnosti — da se poslužim olivkanejših izrazov od Vaših, — z očitnim namenom, da se drugim škoduje, tega, ne zamerite, ne dela noben dober kristjan, najmanj se pa to spodobi onemu, koji je po svojem svotem poklicu dolžan, vedno resnico govoriti in z resnico dajati drugim dober zgled.

Sicer pa sem vam, prečast. gosp. župnik najudanejši sluga ALOJZIJ BADER.

V Gorici, 8 Februarja 1882.

Atzgersdorfsko cesarsko biserno pšeno (ječmen) ima že povsod predobro ime kot zdrav in izvrsten živež; iz tega napravljena slinasta juha je najboljšega okusa in kaj dobra in zdrava za želodec in spodnji del telesa, kedar se kdo prehladi in oslabi, kar so imenitni zdravniki pripoznali.

Naš cesarski biserni ječmen se dobiva na prodaj samo v kartonih po 500 gramov, z zgornjim varstvenim znamenjem, in sicer pri zložljivih firmah

K. k. pr. Atzgersdorfer Rollgerstenfabrik. Brüder Hirschfeld & Comp. in Wien.

Zaloga v Gorici: Jožef Bresausig, Mat. Cusmin, Jak. Marizza, Dom. Nardini, Jan. Persa.

Božjast

ozdravlja pismeno specijalni zdravnik dr. Killisch v Draždanih (Dresden, Sachsen) Za velike vspehe (8000) velike medalje znanst. društ. v Parizu.

Novije sodbe zdrav. veljakov o Franc-Jožefovem grenkem sudencu

FRANZ JOSEF BITTERQUELLE

najuspešnejši grenki vodi:

Prof. dr. Biesiadecki, Lemberg. Protomodicinski zdravstveni referent. Učinja, da se je le malo vzame, da gre gotovo od človeka na brez bolečin; pri daljši rabi se zgubi moč in ne zadržuje prebavljanja. V Lovu 3. nov. 1879.

Prof. dr. C. pl. Braun-Fernwald, Dunaj. Prav mnogokrat sem se uže prepiral o znanem naglem in zanesljivem učinku te grenke vode; zato priporočam najtopleje to vodo bolnim gospod. Dunaj 1879.

Dr. Emilij Rosa. Trident: zdravniški vodja. Voda Franc-Jožefovega grenkega studenca rabila se je z najboljšim vaperom v tukajšnji civilni bolnišnici kot čistilni pomoček, ker ima okus prijeten in kaže svojo moč tudi ako je po malem jemljen. Ako pa jo jemlje vsak dan, ti pomaga najbolje proti kroničnemu želodčnemu in črevesnemu kataru in ozdravi za dolgo časa brez neprijetnosti tudi najhujšega bolnika. V Tridentu, 27. marca 1881.

Dr. Kleinwächter prof. klinike za ženske bolezni v Innsbrucku. Dokazala se je vselej upitva, ne da bi imela kak drugi neprijetni učinek kakor druge grenke vode za to zasluži, da se v krogu kolegov in občinstva gorlo priporoča.

C. k. občna bolnica, Dunaj. V zdrav. odd. secho-ja „Pri želodčnem in črevesnem kataru, habit zaprtji, brezdečnosti, krvnem zgloščeni, hemoridih, jeternih bolečinah in ženskih boleznih so se doslej izvrstni uspehi.“ 1878. Glavna zaloga za Gorico in doleže samo pri G. CRISTOFOLETTI v lekarnici „pri črnom medvedu“ na Travniku, kamor naj se pošiljajo naročila za sveče množice. Dobiva se tudi v Seppenhof-jevi drogeriji nastran škoflje.

Le enkrat

se ponuja tako dobra prilika, da se more izvrstna ura za polovico cene kupiti.

Velika

Razprodaja.

Po vsej Evropi nastale politične razmere se tudi Švice niso ognile in zato se je mnogo delavcev izselilo, vsled česar se rušijo tudi fabrike. Tako je i prva znameniteja urarnica, katero mi zastopamo, zdaj zaprta i nam poverjena razprodaja njenih izdelkov. Tako imenovane Washington žepne ure so najboljše ure na svetu, izvanredno krasno vzorljane i vezene i po ameriškem sestavu napravljene.

Vse ure so na sekunde repasirane i mi dajemo poročstvo za vsako uro na 5 let.

Za dokaz gotovega poročstva i stroge solidnosti se s tem javno obvezujemo, da hočemo vsako uro, ki ni po volji, nazaj vzeti i zamenjati.

1000 žepnih remontoir ur, navijajo se brez ključa, s stalnim zaklopecem, izvanredno točno na sekunde regulirane, razen tega po novem načinu elektrogalvaniški pozlačene, z verižico, medaljonom itd. poprej gl. 25. zdaj ena le po 10 gl. 25 kr.

1000 krasnih ur na kotvo iz srebrno-nikla, na 15 rubinih, z emajliranim kazalom, za sekunde, kristalnim plošnatim steklom, poprej gl. 21, zdaj ena le gl. 7.25, vse na sekunde repasirane.

1000 ur na vreteno, z izrezanim zaklopecem iz srebrno-nikla, kristalnim plošnatim steklom na 8 rubinih, najnatančnejše repasirane, z verižico, medaljonom i zameznim etuisom, poprej gl. 15, zdaj ena le gl. 5.60.

1000 ur na kotvo, iz čistega 13 lotnega srebra, po c. k. puncovnem uredu pregledane, na 15 rubinih, razen tega električno pozlačene, najnatančnejše regulirane. Te ure so poprej stale 27 gl., zdaj pa stoje le gl. 13.40.

1000 Washington remontoir žepnih ur iz pravega 13 l. teškega srebra, po c. k. puncovnem uredu pregledane. Poročstvo se daje, da so najtočnejše na sekunde repasirane, notranja sestava je iz nikla i teh ur ni treba nikoli popravljati. Taka ura je veljala poprej gl. 35, zdaj pa se dobiva za neverjetno ceno 16 gl. Razen tega se dobiva z uro vred zastoj verižica, medaljon, etui iz žametne i ključ.

1000 pravih zlatih ur za gospo, na 10 rubinih, prej 40 gl., zdaj 20 gl.

1000 remontoir ur iz pravega zlata za gospode ali gospo, prej 100 gl., zdaj 40 gl.

650 ur za zid z najlpšim emajliranim okvirom in bitnim kladivom, poprej 6 gl. 75 kr.

650 ur budilnic z udarcem, ki prav dobro tolče, najnatančnejše regulirane, tudi pripravne za misne pisarce, poprej 12 gl., zdaj le 4 gl. 80 kr.

650 ur z nihalom v najlepši izdelane visoke gotiške omari, navijajo se vsi 8 dni, najtočnejše na čas regulirane, izvanredno lepe i krasne. — Ker ima taka ura še po 10 letih dvojno vrednost, ne imela bi se v nobeni hiši pogrešati, posebno ker je taka res krasota sobi. Take ure so poprej veljale po 35 gl., zdaj pa izjemno le 15 gl. 75 kr.

Kedar se naročujete ure z nihalom, treba je priložiti zagotovščino.

Napis:

Razprodaja ur

urarnice Ph. Fromme

Wien, Rothenthurmstrasse 9, parterre.

Dr. M. Babarovič,

c. kr. okr. zdravnik

Ulica S. Chiara N. 3 II. nadstr. (hiša Levi)

Ordinuje: Od 8—9 zjutra in od 12. do 2. popold.

228/E

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), vstanovljene po grofu Thurnu, v Gorici naznanja, da bode dne 13. marca 1882 začela javna dražba (kant) neresenih zastav IV. četrt leta 1880 t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca oktobra, novembra in decembra 1880.

Ravnatelj: Lovisoni.

Jeden milijon

kotiljon-ordnov, fini zlato-briljantni ordni, 100 kosov za 30 kr., gold. 1, 1.50, 2; zelo fini briljantni in komični ordni, 100 kosov za gl. 4, 5, 6; zelo fini ženski crépe-ordni, gl. 4, 5, 6, 8, 10, dalje gl. 12.50, 15 do 20 kosov 100. Plesni programi, prosti, 100 kosov gl. 2, elegantnejši gl. 3, zelo fini gl. 8. Zametne maske, 10, 15, 20 kr., atlas 40, 50 do 75 kr., norške kape e, sortirane, 10 kosov, št. 1 60 kr., št. 2 gl. 1, št. 3 gl. 1.50, št. 4 gl. 2, št. 5 gl. 3, in envelope, 25 kosov, gl. 1.50, 2, 2.50 fini gl. 5. Norška znamenja, 10 kosov, gl. 1, 2 do 5. Nosovi, 1 kos 6, 8, 10, 15 do 30 kr. Odborniška znamenja, bel ali barvan atlas, 20 do 30 kr. Kotiljonski lampjoni s svečami in palicami, 12 kosov gl. 2.40. Kotiljonski cvetlični šopki, zelo elegantni, 25 kosov gl. 1.25, 1.75, 2.50. Kotiljonske ture v 150 vrstah, 1 tura 30, 40, 75 kr., gl. 1, 1.50 in 2.50, zelo fine olupčevalne ture gl. 4, 4.5, 9. Zaključna tura gl. 1.20, 1.80. Sladkorno-klobučna tura, nočno-strazarska tura gl. 2.25, nove papagene ture gl. 1.80. Premikajoče se karte gl. 2.80. Bobnarska tura za 12 parov, gl. 2.50.

Kotiljonskih ordnov sortimenti, vsak s finim creppom in brill. ordnom, 1 sortiment, 50 kosov, to — leto le

St.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
gl.	1, 1.50, 2,	2.50, 3,	4,	5,	6.50,	7.50,	10,	15		

Ordni od kovin, posrebrjeni, pozlačeni, in fino emajlirani, 50 kosov sortiranih: gl. 1, 2 do 4; fini veliki križci. Malteški ordni z verižicami, 50 kosov, gl. 6, 8, 10, 15 in 17.

Velika jaks-tombola,

obstoječa iz 77 kosov raznih stvari, mej temi efekti, glavni in postranski dobiki, vkup gl. 10, z zabojem gl. 10.60. Pahaljice, parfim, kravate, lepotiche itd. v zalogi.

Snežene kepe za bombardiranje v plesno dvorano — vse pleše potem mej snežinkami, 12 kosov malih 50 kr., velikih gl. 1. Jedna partija živalskih mask, naglavnice, karikature, politične osebnosti, 10 kosov sortiranih gl. 1, 1.50, 2; dalje gl. 2.50, 3, 4 in više.

Jedino le pri:

EDUARD WITTE, Wien, Kärntnerstrasse 59.

Tel. naslov: Witte, Wien, Kärntnerstrasse.

Pošilja se proti poštnemu povzetju. Cenilniki o turah, jukanih rešah itd; se dobé zastoj.

Francosko žganje s soljo

(Eau de vie de France) Franzbranntwein mit Salz napravljen pod nadzorstvom po izvirnem predpisu iznajdnika Viljema Lee-ja

G. CRISTOFOLETTI.

To zdravilo, katero sem jaz napravil, pomaga brž, prej kot katero drugo, proti zunanemu in notranjemu vnetju, opeklinam in speklinam, proti novim napadom, nohuhi, rakom, dritti, natoku krvi v glavo za obvarovanje zobov, proti otiski, dissenteriji, bolečinam, na obrazu, v ušesih, v glavi, zlati žili, mrzlici, ozebkom, putiki, neprebavnosti, bolečinam na jetrih, na očeh, zastarelim ranam, vpičenju osnemu in mušičnemu skrnjaku, kurdeju, žovam in omotici.

Veliko spričeval imamo, ki potrjujejo moč tega izvrstnega zdravila.

V 70. letu svoje starosti sem si popolnem ozdravil prste na rokah s francoskim žganjem in soljo.

G. Senitsky, c. k. finančni komisar l. v.

Z Vašim francoskim žganjem s soljo sem dosegel najboljšo vspehe, za katere se vam neskočno zahvaljujem

Alojz Klobučar, župnik in dekan v pokoji. Prodaja se v izvirnih boteljkah po 40 kr. samo pri G. Cristofoletti-ji, lekarju in c. k. dvornem priskrbniku v Gorici na Travniku 14. pri Škofiji.